 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 1(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

1. Inledning

Det finns två olika kategorier av medlemsföretag i "Branschföreningen för Lösullsisolering", nedan kallat BFL.

- Installatörsmedlem
- Leverantörsmedlem

En installatörsmedlem ska utifrån gällande kunskap om material och branschferenhet, säkerställa att lösfullnadsprodukter med bedömda egenskaper installeras i enlighet med leverantörens åberopade tillhörande handlingar. Installatörsmedlemmen får i sin marknadsföring inte hänvisa till eller åberopa underlag som strider mot dessa regler.

Vid utförande skall produkter med bedömda egenskaper användas. Dessutom skall leverantörens anvisningar följas om hur produkten skall användas och hur den installeras. Även moment som inte beskrivs i dessa anvisningar men som kan betecknas som fackmässiga har till viss del inarbetats i dokumentet.

Utförandebeskrivningen enligt bilaga 5:1 har samordnats med utförandestandarden EN 14064-2, EN 15101-2 och strukturen i SPCR 082.

Krav och regler för en installatörsmedlem framgår av punkterna 2-15 och 17.

En leverantörsmedlem ska ha produkter med bedömda egenskaper (CE-märkt/Typgodkänt) och följa kraven under punkt 16-17.

Regelverket Behörig Lösull kan löpande komma att revideras för att omfatta nya relevanta moment. Den aktuella utgåvan finns alltid att tillgå på www.isolerarna.se.

En revidering skall tillämpas två arbetsveckor efter det att revideringen införts.

2. Ansökan och giltighet

För att erhålla en certifiering enligt "Behörig Lösull" krävs medlemskap i BFL. För att kunna bli installatörsmedlem ska företaget vara certifierat enligt "Behörig Lösull".

Ansökan om medlemskap, certifiering och utbildning görs via mail till: info@isolerarna.se.

"Behörig Lösull" är ett godkännande av installatörsföretaget. Godkännandet omfattar företagsledning, arbetsledare och installatörer. Ett företag som innehar

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 2(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

certifieringen Behörig Lösull skall ha minst en utbildad installatör på arbetsplatsen för varje installationsuppdrag.

Kraven på utbildning framgår av bilaga 6.

Ett godkännande ska förnyas vart 5:e år. Vid ansökan om förnyat godkännande ska företaget styrka att arbetet utförts enligt dessa regler. Dessutom skall en årlig avrapportering av resultatet av den årliga kontrollen göras.

Den årliga kontrollen omfattar kraven i bilaga 3 via kontrollbesiktningar utförda av listade besiktningsmän godkända av Kontrollrådet.

Efter en årlig kontroll med godkänt resultat skall Kontrollrådet tillstyrka fortsatt behörighet.

3. Behörig Lösull – Företagets egenkontroll

En installatörsmedlem ska ha en egenkontroll för att säkerställa att kraven uppfylls i godkännandebevisen för bestyrkta egenskaper och leverantörens anvisningar. Egenkontrollen skall beskrivas i en kvalitetsmanual eller motsvarande.

Exempel på en kvalitetsmanual och vad den minst skall omfatta framgår av bilaga 1.

Om installatörsmedlem har ett kvalitetssystem enligt ISO 9001 eller ISO 9002 eller enligt SPCR 082 som certifierats av ett ackrediterat certifieringsorgan, anses detta uppfylla nedanstående krav på Organisation, Ledningens genomgång, Styrning av dokument, Korrigerande åtgärder, och Klagomål om samtliga moment i "Behörig Lösull" regelverket samtidigt beaktats.

För att den i förekommande fall årliga "ISO- revisionen" eller övervakande kontrollen av SP enligt SPCR 083 skall uppfylla kraven för "Behörig Lösull"-företags övervakande kontroll, krävs att revisionen görs av en av Kontrollrådet godkänd besiktningsman och omfattar kraven i bilaga 3.

4. Organisation

Det skall finnas en beskrivning hos installatörsmedlemmen om vem som leder, utför eller verifierar arbete som påverkar kvaliteten.

Installatörsmedlemmens personal, inklusive säljare, skall ha genomgått relevant bransch- eller produktutbildning enligt bilaga 6.

Installatörsmedlemmen skall tillämpa principen – planering och ledning, handhas av certifierad arbetsledning. Detta innebär bland annat att det på varje objekt,

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 3(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

vid varje installation, ska finnas minst en certifierad "Behörig Lösulls-installatör" på plats. Vanligen är en av de två installatörerna på "bilen" certifierad hos Behörig Lösull alternativt att en tredje person, som är certifierad enligt Behörig Lösull, löpande övervakar och är närvarande under installationsarbetet.

Företaget skall vara anslutet till ID 06.

För att certifiera sig enligt Behörig Lösull skall följande punkter vara uppfyllda:

- Företaget kan uppvisa en ordnad ekonomisk historik
- När företaget har anställd personal ska kollektivavtal vara tecknat. Antingen genom medlemskap i lämplig arbetsgivarorganisation som t ex Sveriges Byggingustrier alternativt via hängavtal direkt med fackförbund.
- Företagsledaren skall ej förekomma i belastningsregistret.
- Företaget får inte använda sig av bulvaner/målvakter som tecknar företaget.
- Företaget måste kunna uppvisa giltig entreprenadförsäkring.
- Företaget har en kvalitetsmanual utefter vilken man arbetar internt såväl som externt.
- Företaget har ansvaret för att även UE skall kvalificera sig för behörigheten i de fall en sådan anlitas. Detta gäller även när personal hyrs in från bemanningsföretag.

Förtydligande:

I de fall installatörsmedlemmen använder sig av inhyrda underentreprenörer skall dessa omfattas av det inhyrande företagets kvalitetssystem så till vida att de följer detta företags instruktioner och rutiner. Det skall alltid finnas en certifierad Behörig Lösull installatör vid objektet vid installationstillfället även då underentreprenörer anlitas för uppdraget.

Installatörsmedlemmen ansvarar i kvalitetshänseende och för arbetsmiljöfrågor för inhyrd underleverantör på samma sätt som sin egen personal.

Leverantörsmedlem som "förmedlar" lösullsentreprenader enligt "Behörig Lösull" skall säkerställa att kontrakterad underentreprenör är installatörsmedlem. I annat fall anges detta på installationsprotokollet likt anvisning punkt 15 i detta dokument.

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 4(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

5. Ledningens genomgång – Internrevision

Genomgångar av egenkontrollen görs minst en gång per år.

I enmansföretag skall den minst bestå i en sammanställning av eventuella reklamationer eller klagomål där slutsatser dras om tänkbara förbättringar i egenkontrollen.

Genomgången dokumenteras och arkiveras på företaget.

6. Styrning av dokument

Det skall finnas en lista över de kvalitetsdokument som är kopplade till ett projekt. Revideringar skall kunna spåras bakåt i tiden.

- Regelverket Behörig Lösull
- Produktbeskrivning som godkänts för TG eller CE certifikat
- Arbetsanvisningar från leverantör med minimikrav enligt bilaga 5
- Kontraktsgenomgång (avtal)
- Arbetsinstruktioner utöver anvisningar från leverantör
- Kontrollplan enligt bilaga 2
- Gjorda noteringar i samband med egenkontrollen mm.
- Hur reklamationer hanteras

Dokument relaterade till ett projekt såsom kontraktsgenomgång (avtal), egenkontroller samt eventuella reklamationer skall dokumenteras och sparas (elektroniskt) i minst 10 år.

I arbetsanvisningarna från materialleverantör kan även krav finnas på att installatörsmedlemmen skall ha genomgått en materialspecifik praktisk utbildning för att vara behörig att installera en sådan produkt.

Detta skall då klart framgå i det underlag/anvisningar enligt bilaga 5 som materialleverantören tillställer installatörsmedlemmen.

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 5(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

7. Kontraktsgenomgång

Det skall finnas skriftliga avtal för varje projekt.

I det fall muntliga avtal sluts (telefonbeställning) skall dessa nedtecknas och ett beställningserkännande tillsänds därefter beställaren. I avtalet skall tydligt framgå omfattningen av arbetet och vilka förutsättningar som ligger till grund för avtalet och för att hänvisning skall kunna ske till CE/TG.

Det skall finnas en beskrivning (rutin) av vilka moment som ingår i kontraktsgenomgången.

Exempel på moment i kontraktsgenomgången finns i förslaget till kvalitetsmanual i bilaga 1.

8. Projektering då förutsättningarna avviker från leverantörens anvisningar

Normalt är installatörsmedlemmen endast ansvarig för att installerad tjocklek och densitet är inom föreskrivna värden, att konstruktionerna har de förutsättningar som föreskrivs av leverantören och att installationen i övrigt utförs enligt anvisningar.

I de fall avvikelser noteras vid en förbesiktning krävs att anvisningar och tekniska lösningar föreslås.

Ofta vid tilläggsisolering av befintliga konstruktioner krävs sådana anvisningar. Normalfallet är då att den som föreslår en lösning i ett projekt är ansvarig för denna. Vid arbete mot privatpersoner är ansvaret vidare och det åligger då installatörsmedlemmen att guida konsumenten till en fackmässig lösning.

Hur det sker och vem som inom företaget har denna behörighet att föreslå lösningar som skall uppfylla BBR och leverantörens anvisningar skall beskrivas i installatörsmedlemmens kvalitetsmanual.

9. Arbetsinstruktioner och kontroller

Det skall finnas rutiner för kontroll av varje objekt vilka ska beskriva kontroller före, under och efter utförd installation. Det skall även finnas arbetsinstruktioner för de olika konstruktionsalternativen som är aktuella. I arbetsinstruktionerna skall det också framgå vilka åtgärder som skall göras vid negativt utfall i egenkontrollen.

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 6(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

Omfattningen av kontroller framgår nedan.

Checklistor eller protokoll skall finnas för egenkontroll som innefattar de moment som preciserats i bilaga 2 – kontrollplan.

Undertecknande av checklistor och installationsprotokoll kan antingen ske av utföraren direkt eller renskrivs till en digital version där den som renskrivit, analogt eller digitalt, skriver under protokollen med spårbar uppgift till vem som utfört kontrollerna. Denna ansvarar även för att korrekt ha överfört noteringarna i protokollen. Protokollen kan även direkt överföras via molnbaserade tjänster till en digital version där undertecknandet blir digitalt i form av ett spårbart namn.

10. Märkning

För öppna konstruktioner skall, förutom installationsdeklarationen, en "Stoppskylt" med upplysningen att ej trampa i isoleringen fästas på vindsluckan, vindsdörren eller annan synlig plats i direkt anslutning till installationen.

Detta dokumenteras i egenkontrollen i samband med slutkontrollen.

Det skall klart och tydligt, med namnförtydligande, framgå vem hos installatörsmedlemmen som undertecknat protokoll och skyltar.

Exempel på skylt och utformning vad denna minst skall innehålla finns i bilaga 7.

Exempel på installationsprotokoll finns i bilaga 8.

11. Korrigerande åtgärder

Orsaken till korrigerande åtgärder skall analyseras och dokumenteras. Återkommande görs sammanställning av orsakerna för att eliminera att felen upprepas. Slutsatserna dokumenteras och arkiveras på företaget. Normalt upprättas i förekommande fall en handlingsplan av isolerentreprenören där;

- Planerade åtgärder beskrivs
- Inom vilken tid åtgärderna skall vara genomförda
- Hur det säkerställs att effekten av åtgärderna haft avsedd verkan det vill säga att liknande fall inte inträffar igen.

Handlingsplanen tillsänds Kontrollrådet. Uppföljning görs normalt vid nästkommande övervakande kontroll men Kontrollrådet kan vid allvarliga brister påkalla en extra tredjepartskontroll. Installatörsmedlemmen bekostar denna extra kontroll.

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 7(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

12. Klagomål

Klagomål och eventuella vidtagna korrigerande åtgärder skall dokumenteras. Korrigerande åtgärder handläggs enligt punkt 11.

13. Tredjepartskontroll av installation

Minst en gång per kalenderår granskas installatörsmedlemmen om hur dess egenkontrollsystem fungerar och minst 2 objekt för öppna vindskonstruktioner samt 1 objekt för sluten konstruktion kontrolleras.

Kontrollen genomförs av en, inom teknikområdet, fristående sakkunnig, som är godkänd av Kontrollrådet. Kontrollen genomförs enligt anvisningar i bilaga 3 – Tredjepartskontroll.

Vid underkänt resultat handläggs ärendet enligt Kontrollrådets handlingsplan enligt bilaga 4.

Feedback från kontrollerna gällande generella slutsatser från kontrollens utfall skall delges både installatörer och leverantörer.

14. Övriga åtaganden vid anslutning till Behörig Lösull

Företag anslutna till systemet Behörig Lösull skall generellt verka för att marknadsföra systemet Behörig Lösull. Detta sker bland annat genom att företaget;

-Vid offertgivning, egenkontroller och liknande använda underlag försedda med Behörig Lösulls logotyp.

-Använda ID 06-bricka försedd med Behörig Lösulls logotyp tillsammans med företagets egen logotyp. I de fall underentreprenör hyrs in skall dessa med godkänd utbildning "Grundkompetens för lösullinstallatör" endast ha logotypen Behörig Lösull på ID 06-brickan

-Ha kontinuerlig utbildning av sina anställda både vad avser praktiskt utförande av en installation och om regler och ändringar i dessa som berör verksamheten.

-Förse installatörsmedlemmens fordon med Behörig Lösulls logotyp i lämplig omfattning.

I de fall installatörsmedlemmen utträder ur systemet eller behörighet för installatörsmedlemmen blir indragen skall företaget omgående upphöra att återropa Behörig Lösull liksom att använda Behörig Lösulls logotyp. Likaså skall

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 8(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

logotyp omgående avlägsnas från företagets fordon och andra skyltar. Om så inte sker utgår vite med 5000 kr per vecka.

15. Utförande med material som inte är anslutna till Behörig Lösull

Installatörsmedlem i BFL/Behörig Lösull skall huvudsakligen utföra lösullsentreprenader med material som är anslutna till Behörig Lösull. Hos den installatörsmedlem där ej anslutna material förekommer, ska denne aktivt verka för att aktuell leverantör ansluter sig till Behörig Lösull. I de fall en installatörsmedlem erbjuder eller utför lösullsentreprenader med ej anslutna material ska detta tydligt framgå enligt nedan.

Följande lydelse med versaler (stora bokstäver);

LÖSULLSENTREPRENADEN ÄR EJ UTFÖRD I ENLIGHET MED DEN AV BRANSCHEN FRAMTAGNA CERTIFIERINGEN BEHÖRIG LÖSULL.

ska skrivas ut på:

- Lämnade offerter och prispförslag
- Beställningsbekräftelser
- Installationsprotokoll eller isoleringsintyg
- Märkskylt

Underlåter medlem att uppfylla ovanstående, kan det bli föremål för prövning av medlemskapet.

I de fall cirkulerad isolering används skall rutiner för arbetet och antagna egenskaper anges enligt dokumentet "Cirkulerad lösullsisolering – antagna egenskaper" bilaga 9.

I de fall ny lösull produceras ur materialöverskott från juvenila isoleringsskivor skall denna lösull deklarerats enligt den harmoniserade standarden mineralull om den kan omfattas av denna standard. I annat fall deklarerats provade egenskaper enligt struktur i dokumentet "Cirkulerad lösullsisolering – antagna egenskaper".

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 9(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

16. Leverantörsmedlem

Leverantörsmedlemmar ska aktivt verka för att deras kunder (lösullsentreprenörer) ska ansluta sig som medlemmar i BFL.

Kraven på leverantörsmedlemmar är att de skall redovisa sina materialegenskaper enligt bilaga 5:2. I bilagan skall det dessutom klart framgå vari skillnaderna relativt de generella installationsanvisningarna i bilaga 5:1 består.

Länkar som dessutom skall finnas i bilaga 5:2 är till;

- Säkerhetsdatablad
- Prestandadeklaration
- Byggvarudeklaration

Därutöver rekommenderas att i bilaga 5:2 visa länkar till dokument på leverantörernas egna hemsidor som kommuniceras externt, exempelvis produktinformation, rekommenderade konstruktionslösningar etc.

Leverantörsmedlemmar ska i de fall leveransavtal sluts med installatör, hänvisa till gällande utgåva av ABM under "övriga gällande villkor". Dessutom skall BBKs anvisning följas, om att endast täckbestämmelser regleras i avtalet relativt ABMs villkor.

Kontroll kan göras av att leverantörsmedlemmar uppfyller krav ställda i detta regelverk. Uppfylls inte kraven kan leverantörsmedlemman uteslutas ur BFL.

17. Bilagor

Bilaga 1 – Exempel kvalitetsmanual mindre företag

Bilaga 2 - Kontrollplan

Bilaga 3 - Tredjepartskontroll

Bilaga 4 – Instruktioner för och handlingsplan kontrollråd vid underkänd tredjepartskontroll

Bilaga 5 - Minimikrav på arbetsanvisningar från leverantör

Bilaga 6 - Utbildningskrav för företagsledare och installatörer

 BEHÖRIG LÖSULL	Datum 2019-10-15	Ref Ver 1.3	Sidnr 10(10)
Dokumentnamn Branschregler och rekommendationer	Ansvarig Kontrollrådet inom Behörig Lösull		
Titel BEHÖRIG LÖSULL, Branschregler och rekommendationer			

Bilaga 7 – Exempel på skylt för friblåsta bjälklag

Bilaga 8 – Exempel på installationsprotokoll

Bilaga 9 – Cirkulerad lösullsisolering – antagna egenskaper

18. Ändringshistorik

191015 ver. 1.3. Ändring avser tillägg av punkterna

- 9. Förtydligande avseende underskrift av checklistor och installationsprotokoll
- 15. Utförande med material som inte är anslutna till Behörig Lösull kompletterat med anvisningar för återvunnet material
- 15. Införande av antagna egenskaper på cirkulerad och lokalt tillverkad isolering
- 16. Krav på "Anslutna leverantörer" utökade
- Redaktionell omarbetning